

POMÁHAT SI A CHRÁNIT SE aneb vedení policie na rozcestí

CEBES, 27. 4. 2016

V únoru byl ve vládě projednáván materiál pod názvem „Rozvoj Policie České republiky v letech 2016-2020“ (psali jsme o něm zde: <http://www.cevroinstitut.cz/data/2016-02-04-zachran-se-kdo-muzes-policie-cr-provedla-sebehodnoceni.pdf>). Z útrob policie zaznívá, že je připravován další materiál: „Koncepce rozvoje Policie České republiky do roku 2020“. Takže nejdříve byl připraven „rozvoj“ a teprve později se připravuje „koncepce rozvoje“. Rozum radí: nemělo by to být obráceně? Nejdříve schválit smysluplnou koncepci, potom navrhnout rozvoj, ale budiž, nikdo není dokonalý. Pokud ovšem naváže koncepcí rozvoje na předchozí materiál, ve kterém si policie stěžuje na sebe samu, pouze konstatuje, co všechno nestíhá, jaké má problémy, a chce peníze na tabulky, lidi, techniku..., a materiál bude vládou schválen, a začne se plnit jako ten stávající, tak je skutečně nejvyšší čas se poohlédnout po bezpečnější zemi než bude brzy Česká republika. V době současné ekonomické konjunktury asi není problém bezpečnostnímu sboru přihodit v rozpočtu několik miliard. Je však třeba dbát především efektivity takto vynaložených výdajů a zejména udržitelnosti po dobu všech ekonomických cyklů. Současná prosperita nebude trvat navěky a bude se opět šetřit. Nemělo by smysl vynakládat prostředky s větším rozmyslem? Nebo to je jenom „vata“ k následným přesunům v rozpočtu, nebo „vrstva sádla“, která se pak bude moci ořezávat? Tedy jinými slovy vodění za nos

a podvod?! A když jednou nebude na provoz třeba luxusních aut či vrtulníků, tak budou stát v hangáru. Vždyť už se to jednou „osvědčilo“ třeba u ČSA a kam to pan generální ředitel dotáhnul.

Česká republika se vbrzku dostane opětovně na přední příčky zemí s nejvyšším počtem policistů na obyvatele. Přesto dnes slouží ve společných hlídkách policisté s vojáky. Že by to přinášelo zvýšený pocit bezpečí, o tom si pohlaváři, kteří to vymysleli, mohou jenom nechat zdát. Pocit bezpečí je sice determinován policejní přítomností v přímé úměře, ale do hry vstupuje i věrohodnost takového kroku. Pokud jsou přímo pod nosem policie a dohledem kamer v centru Prahy počmárány výlohy extremistickými hanopisy (a štěstí, že ještě k tomu neposloucháme bláboly o svobodném vyjadřování svého názoru na fasádě cizího domu, jak tomu už bylo před časem, když zrovna nešlo o jisté pražské kavárny), tak to o přílišné věrohodnosti zvýšení počtu hlídek nesvědčí. Nejsou ty hlídky organizovány pouze v době, kdy jsou dobře vidět? Pokud ano, pak je to populismus. A současná bezpečnostní politika jím trpí nesmírně.

Vedení policie tvrdí, že jí žádný civilista – tedy snad kromě ministra vnitra – neřídí. Říkat si může, co chce, ale několik posledních událostí, zejména při bezpečnostním opatření při návštěvě čínského prezidenta ukázalo, že přece jen se nechá politikou vést. Lhostejno, zda někdo dal přímý rozkaz, co má či nemá policie dělat, nebo to byl jen tichý pokyn, odezírání z úst či splnění nevysloveného přání. Řadoví policisté a střední management za to nemůžou, oni buď jenom plní rozkazy, nebo je porušují, buď vědí, co mají dělat, nebo to nevědí a dělají si, co chtějí. Jiná možnost není, záleží, co jim kdo řekne. Tvzení o přílišné horlivosti policistů je eufemismem, zlehčení závažnosti podstaty porušení povinností a pravidel, a je lhostejné, zda psaných či nepsaných. Natvrdo řečeno: přílišná horlivost = zneužití

pravomoci úřední osoby v případě úmyslného zavinění nebo maření úkolů úřední osoby, jde-li o zavinění z nedbalosti. A může se ho dopustit řadový policista, velitel i nejvyšší velitel. Zda se jedná v konkrétním případě o trestný čin, kázeňský přestupek či konání nepenalizovatelné, nechť se rozhodne v příslušném řízení. Potom řeči o „přílišné horlivosti“, nebo „ztrátě zdravého rozumu“, jak jsme také nedávno slyšeli, jsou pouze matením veřejnosti a odvádění pozornosti od selhání policejního managementu nejvyššího.

Vedení policie se musí rozhodnout, zda přestane být lokajem mocných a skončí se servilními gesty vůči politikům, zvedne hlavu a bude zajišťovat pomoc lidem a chránit bezpečí veřejnosti, tedy dělat to, za co je placeno a co je hlavním posláním policie, nebo tím lokajem zůstane. Slogan POMÁHAT A CHRÁNIT by však v současnosti mělo vymazat. Už pro ně neplatí, vyjadřuje něco jiného, než to, co stávající vedení policie dělá. Je zahleděno samo do sebe a ke svým podřízeným se tak také chová. Nakoupilo jim levné boty, kterým upadne podrážka do hodiny a sobě luxusní kožené bundy, jenom pro parádu, pro svoje vyšší ego. Nakoupilo policistům terénní vozidla, která jízdu v terénu nezvládají a papalášům desítky nových luxusních aut, pro větší pohodlí či bezpečí politiků atd. Důvěru podřízených ztratilo už dávno, teď je ve hře důvěra veřejnosti. A je nevyšší čas, dokud s tím ještě půjde něco dělat.

Snad si nikdo nemyslí, že policista na ulici jásá, když místo pořádných bot a ochranných pracovních výstrojních součástí má nové rudě lemované pěticipé hvězdy na uniformě. Že kriminalista jásá, když mu nadřízení zbytečně vezmou starý služební odznak, ale nový, který ani neumí nakoupit, nedodají a to ještě s dovětkem, že žádný vlastně nepotřebují.

Ale pokud je to pravda a stačí odznak policie, tak proč někdo za něco nepotřebné vydává miliony. To je přeci ve státním sektoru zločin.

A co teprve vykládají všichni policisté svým rodinám a známým na otázku, když se teď ekonomice tak výrazně daří, kde jsou ty výplaty, které brali před sedmi lety? Desetinásobek generálských hvězdiček ani statisícové platy jejich nositelů je zřejmě tolik neuspokojují. Ale můžou si, pravda, zazpívat „přes spáleniště“ v policejním vydání. To byl také výborný nápad vedení policie.

A co odpovídá ministr financí, školství či třeba zdravotnictví na dotaz, proč vláda vlastně navyšovala počet příslušníků policie takzvaně tu na Vrbětice, tu na migraci či terorismus, když nikdo vlastně nabrán nebyl, byť nabrán být mohl? Naopak. 40 000 služebních míst policistů bylo v roce 2015 navýšeno na 40 292, ale skutečně naplněno bylo pouze 39 375! Peníze utraceny, lidé nenabrání. A aby toho nebylo málo, tak vláda pro velký úspěch vedení policie nejen povýší, ale schválí navýšení počtů o další 4 000 a rozpočtu o více než 8 miliard pro další čtyři roky. Ještě s komickým odůvodněním, že toto navýšení půjde převážně na vysoce specializované kriminalisty, bojovníky proti terorismu, ochránce, cizinecké policisty, pořádkáře,.... Nepůjde! A nejen proto, že vysoce specializovaného policistu vychováte nejdříve za 5 – 7 let po přijetí (takže koncepce založená na pouhém extenzivním růstu nemůže v letech, pro které se předkládá, naprosto nic personálně vylepšit, ani teoreticky), ale zejména proto, že se neustále zvyšují počty služebních míst a objemy peněz, ale skutečných policistů nikoliv. Takže jejich příprava ani začít nemůže. Místo 919 nenaplněných služebních míst k 31. 12. 2015 jich tedy bude přes 4000. Která firma se takto řídí? Kde se zvyšují výkony dalšími

a dalšími nenaplněnými místy, drahými bouráky, zlatými hvězdami a frajerskými módními doplňky? A komu to pomůže, koho to ochrání?

Oporu ve vládní garnituře včetně prezidenta republiky však policie bude hledat zřejmě složitě. Nejde zdaleka jen o peníze. Jde o chování, odbornou radu a pomoc, příklad hodný následování. Avšak některé postoje vládnoucích elit k vlastním kauzám, Čapím hnízdem počínaje, přes OKD a třeba Lidovým domem konče, prosaditelnosti a vymahatelnosti práva v tomto státě příliš neprospívají. Spravedlnost je tak poskytována selektivně a ochrana zájmů je prováděna výběrově. Dokonce i ministr spravedlnosti má tu pochopení pro nedodržování pravomocného rozsudku soudu, když nejde o tisíce obyčejných lidí, ale o vedoucí vládní stranu, tu je mimořádně znepokojen, když některý orgán činný v trestním řízení plní bezesbytku a nezávisle svoji zákonnou povinnost, ale jeho straně se to nezdá.

Jedinou správnou cestou je pokorný přístup ke svěřeným právům a povinnostem, pokora ke službě veřejnosti a k obrovské odpovědnosti za všechny podřízené (nikoliv poddané), kteří naplňují základní poslání Policie České republiky. Pokory moc vidět není, velkopanských manýrů vrchovatě.

Vedení policie je na rozcestí. Možná se už rozhodlo, kterou cestou půjde...
POMÁHAT SI A CHRÁNIT SE tou správnou cestou není.

CENTRUM BEZPEČNOSTNÍCH STUDIÍ
Centre for Security Studies

Na aktuální téma

**CENTRUM BEZPEČNOSTNÍCH STUDIÍ
VŠ CEVRO INSTITUT (CEBES)**

Jungmannova 17 / 110 00 Praha 1 / Czech Republic
tel.: +420 221 506 750 / email: cebes@vsci.cz /
www.cevroinstitut.cz